

Mottagare:
Högsta förvaltningsdomstolen
Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm
E-post: hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Ansökan om rättsprövning av regeringsbeslut KN2024/01496, 2025-10-16

Naturskyddsföreningen i Upplands Väsby ansöker om rättsprövning av regeringsbeslut från Klimat och näringslivsdepartementet taget 2025-10-16 med beteckningen KN2024/01496.

Flera skäl till denna ansökan förklaras i detta dokument. Ett skäl är att i regeringsbeslutet saknas överklagandehänvisning. Sådan borde skriftligt ha meddelats Naturskyddsföreningen i Väsby samtidigt med regeringsbeslutet. Detsamma gällande Hans Barring. Generellt lagutrymme för detta framförande torde vara lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut, även artikel 9.2 i Århuskonventionen, samt artikel 6.1 i EKMR.

Vad myndigheter inte tycks ha förstått är att de utifrån en rad felbedömda grunder är mycket nära att för evigt konvertera Upplands Väsby till ett oattraktivt storskaligt produktions- och industrilandskap.

Med vänlig hälsning

Hans Barring
Pers. nr. 7008080033
Ombud Naturskyddsföreningen Väsby
Lövstavägen 55
194 42 Upplands Väsby
Epost: hans.barring@gmail.com
Telefon: 073 217 63 00

Pelle Nordmalm
Org. Nr. 814800-7076
Ordf. Naturskyddsföreningen Väsby
Gamla vägen 30A
194 67 Upplands Väsby,
Epost: pnordmalm@live.se
Telefon: 070 942 02 40

Bakgrund och förutsättningar

Allmänt

Naturskyddsföreningen i Upplands Väsby har sedan decennier utifrån naturvetenskapliga evidens drivit frågan om skydd av den östra delen av Runbyskogen. År 2010 skickades ett förslag att bilda Östra Runbyskogens naturreservat (**Bilaga 1**) av Naturskyddsföreningen till länsstyrelsen, Skogsstyrelsen samt Upplands Väsby kommun. Orsaken var en inventering som då gjordes av nationell expertis inom Naturskyddsföreningen med uppbackning av lokala personer inom föreningen (bl.a. undertecknade). Ytterligare höga naturvärden hade då dokumenterats. Det handlade om mer än 30 rödlistade arter och signalarter inom såväl kalkbarrskog som hållmarkstallskog med mycket lång skoglig kontinuitet. Områdets höga naturvärden har sedan år 2010 ytterligare påvisats. Kommunstyrelsen har även nyligt beslutat (3 november 2025) att gå vidare med instiftande av naturreservat. Gällande det rörliga friluftslivet har detta fått än större betydelse i takt med att bl.a. kringliggande skogar antingen exploaterats eller avverkats. Ett nyligt exempel på denna tätortsnära skogs stora betydelse för folkhälsa är att orienteringstävlingen 25-manna med 9000 deltagare kunde genomföras på ett mycket positivt sätt den 11-12 oktober 2025 (www.25manna.se). Många fler exempel finns. Skogsområdet ingår som en viktig del av Järvakilen och når här ända fram till Mälaren. Värt att notera är att tävlingen ursprungligen var planerad på helt annan plats men kunde till slut inte genomföras där p.g.a. konflikt med andra intressen. Återigen: Områden med höga kvaliteter för det rörliga friluftslivet minskar samtidigt som städerna växer [1, 2].

Sedan 1950-talet har Svenska kraftnät en högspänningsledning mitt genom östra Runbyskogen. Sedan 1990-talet har även Trafikverket, delvis parallellt med Svenska kraftnät här en matarledning. I mitten av 1980-talet godkändes Vaxmyra odlingslottområde med ledningsreservat kring Svenska kraftnäts högspänningsledning. En del mindre kolonilottsstugor tilläts då något utanför själva ledningsgatan men t.ex. varaktigt boende tilläts inte. Vaxmyra koloniområde är i princip helt tomt på folk minst sex månader om året. Vidare, i detaljplanen skrevs ordagrant in att ingenting får hindra underhåll eller uppförande av ny kraftledning (**Bilaga 2, 3, 4**). I detaljplanen är Svenska kraftnäts kraftledningskorridor för nya högspänningsledningar utpekad och kraftledningsintresset tydligt prioriterat framför annan verksamhet.

Utifrån dessa grundförutsättningar har olika aktiviteter och intressen i naturområdet fungerat utomordentligt väl. Olika typer av, i sammanhanget, ofta småskaliga verksamheter med god hänsyn till den ursprungliga miljön, flora och fauna har bedrivits i god samklang, därför att förutsättningarna och spelreglerna i grunden varit tydliga, rimliga och väl avvägda.

Utredningsprocessen ny kraftledning 400 kV Odensala Överby

Svenska kraftnät påbörjade sin utredning av ny ledning mellan Odensala och Överby där en inbjudan att inkomma med synpunkter erhöles i början av februari 2017. Sedan dess har Naturskyddsföreningens styrelse med dess skogligt engagerade medlem Hans Barring i samarbete analyserat och framfört synpunkter till samtliga instanser som efterfrågat externa kunskaper till utredningsprocessen – allt för att värna en mängd kvaliteter med särskilt fokus på den tätortsnära skogen med mycket höga naturvärden. Grundorsaken var, och är, att valet av korridor har mycket stor inverkan på naturmiljön i Upplands Väsby, vars skogar och öppna kulturmarker minskat drastiskt eller påverkats negativt av industriområden med mera. Där Svenska kraftnäts nya ledning möter den

tätortsnära skogen i Upplands Väsby når ledningsdragningen en för naturmiljön mycket känslig, geografiskt mycket trång och innehållsrik passage, med vackra landskapsvyer (Bilaga 5, Bild 1-9).

Den 4 juni 2024 hade ärendet kommit så långt att Energimarknadsinspektionen (Ei) fattade sitt beslut om koncession. Överklaganden av Ei:s beslut skickades då in i slutet av juli 2024. Regeringskansliet replikerade och bad Hans Barring att precisera på vilket sätt han var berörd sakägare i ärendet, eftersom möjligheten till talerätt nu var mer begränsad i utredningsprocessen. Den 12 september 2024 svarade Naturskyddsföreningens styrelse att den sedan länge aktive medlemmen i skogsfrågor, Hans Barring, är föreningens ombud i ärendet. Den 18 december 2024 godkändes detta av regeringskansliet i utskick där Hans Barring som person inte meddelades talerätt, men däremot gavs Hans Barring i egenskap av ombud för Naturskyddsföreningen talerätt.

Naturskyddsföreningen och ombudet Hans Barring gavs den 18 december även möjlighet att inkomma med synpunkter ("Begäran om yttrande") till regeringen på skrivelser från Ei och Svenska kraftnät som inkommit till regeringen efter Ei's koncessionsbeslut. Svar från Naturskyddsföreningen och Hans Barring på dessa bemötanden från myndigheten och branschen skickades till regeringskansliet den 7 februari 2025. Ei meddelar till regeringen den 25 februari 2025 att inskickade yttranden "inte föranleder Ei ett bemötande i sak och inte heller något som gör att inspektionen ändrar ståndpunkt". Svenska kraftnät gör däremot en annan bedömning och skriver ett utförligare svar den 28 mars 2025 med ett antal påståenden som Naturskyddsföreningen och ombudet Hans Barring återigen fick möjlighet att replikera till regeringskansliet (den 13 resp. 14 maj 2025).

Frågan angående framdragningen av Svenska kraftnäts nya högspänningsledning mellan Odensala och Överby är av mycket stor vikt för Naturskyddsföreningen i Väsby eftersom den nya högspänningsledningen skär mitt genom ett av mycket få kvarvarande ursprungliga kärnområden för naturmiljön i förorten. Ytterst handlar det om att bidra till en god samhällsplanering, en god boendemiljö och att i förlängningen konkret bidra till att nationella miljömål uppnås.

Skäl till ansökan om rättsprövning

1. Som inledningsvis nämndes har ingen överklagandehänvisning meddelats till Naturskyddsföreningen i Väsby. Regeringsbeslutet aktualiserar också att Hans Barring individuellt och för egen del har överklagat Ei:s beslut. Om regeringskansliet så finner borde en individuell överklagandehänvisning rent formellt ha meddelats honom, men det har heller inte skett. (1, 2 §§ Lag 2006:304 om rättsprövning av vissa regeringsbeslut. Artikel 6.1 ECHR).
2. Eftersom Hans Barring sedan länge har verkat inom Naturskyddsföreningen gällande skog och är formellt ombud i denna fråga, så konstateras dock att huvudpart är Naturskyddsföreningen (med talerätt enl Århuskonventionen), inte Hans Barring individuellt. Hans Barring godkändes av regeringen som ombud för Naturskyddsföreningen i detta ärende enligt regeringskansliets utskick den 18 december 2024. Det är alltså överraskande att regeringen i sitt beslut den 16 oktober 2025 framför att Hans Barring överklagar för egen del och följaktligen låter avvisa Hans Barrings överklagan. Det må så vara ett slags rättsligt förtydligande, liksom en uppläggsteknisk fråga, vilket

är fullt förståeligt i en komplicerad och lovvärt öppen utredningsprocess. Men, eftersom fakta- och sakfel härav infinner sig i regeringsbeslutet är handläggningen inte tillfyllest. Se vidare nedan.

3. Svenska kraftnäts nuvarande ledning som de vill ersätta går idag genom Vaxmyra odlingslottområde och inom däri instiftat ledningsreservat (kraftledningskorridor). Kraftledningsintresset är överordnat odlingslotterna enligt tydliga riktlinjer för verksamheterna och det beslut som fattades av samtliga inblandade parter år 1986. Regeringen bedömer dock att det är lämpligare att bygga kraftledningen sicksack runt koloniområdet med hänvisning endast till rättslig praxis enligt Mark- och miljööverdomstolens dom den 16 februari 2017, mål M 2192-16. Beslutet i denna dom är emellertid att *Mark- och miljööverdomstolen instämmer i mark- och miljödomstolens bedömning att det inte finns skäl att kräva att ledningen flyttas utanför koloniområdet*. Regeringens rättsliga hänvisning ger således inte tillräcklig grund för slutsatsen att tillåta Svenska kraftnät att helt frångå sin ledningsrätt inom nuvarande ledningsreservat och bygga en bra bit utanför koloniområdet. Däremot finns det rättslig grund att flytta kraftledningsstolpar inom koloniområdet, tillkommer 2 kap §14 Ellagen som stipulerar att små avvikelser får göras så länge som syftet med detaljplanen inte motverkas. Notera, att flytta kraftledningsstolpar inom ett odlingslottområde med ledningsreservat torde stå i paritet med att flytta ledningsstolpar inom annan känslig odlingsmark eller där naturvärden påvisas. Naturskyddsföreningen ber nu Högsta förvaltningsdomstolen att granska ifall det saknas rättspraxis. Skulle så vara fallet blir utredningsläget ett helt annat. Detta eftersom mål 2192-16 har anförts av såväl Ei som Svenska kraftnät såsom vägledande och att deras argumentation tydligt har anpassats efter detta.
4. Regeringen anför att, *”Svenska kraftnät har gjort flera justeringar av sträckningen”* (s.8). Detta stämmer inte vid närmare granskning gällande ett av de viktigaste naturområdena längs hela sträckan. Svenska kraftnät har inte vid någon tidpunkt redovisat annat än en subjektiv intern ”bedömning” vilket framgår i åberopade samrådshandlingar (SvK 2019 ff.). Utifrån detta argumenterar kraftbolaget ensidigt, trots flera parter påpekanden om de negativa konsekvenserna för natur, miljö och människors hälsa som en konsekvens av att skära upp landskapet, där sicksack-dragning utanför kolonilotterna är särskilt allvarlig. SvKs refererade MKB handlingar och påståenden är följaktligen felaktiga. Det blir än mer graverande när SvK till Ei den 1 februari 2024 tar en betydande del av sin argumentation från ett gammalt yttrande från Upplands Väsby kommun (2019-12-02). Yttrandet som vid tidpunkten gällde från Upplands Väsby kommun var istället från 2023-11-13. I detta pekar kommunen tydligt ut att kraftledningen ska dras genom koloniområdet, inte sicksack runt. Datumen är sådana att SvK inte ska ha kunnat missa kommunens yttrande. SvK väljer ändå såväl 2024 som 2025 att referera till detta gamla och övergripande yttrande från kommunen som tydligen passar bättre för SvKs argumentationslinje och som sedan Ei och regeringen utgår från. Naturskyddsföreningen ber att få framföra att det enligt Mb 29 kap 5 § är brottsligt att uppge oriktiga uppgifter eller undanhålla uppgifter som är av betydelse för att myndigheter ska kunna vidta åtgärder till skydd för miljön. En sådan tolkning kan mycket väl göras angående det som Svenska kraftnät som myndighet ägnat sig åt för sin egen framkomlighet.
5. Regeringen skriver (s.8) att de *”bedömer att den samlade påverkan på projektet, inklusive övriga ledningsflyttar och -raseringar, har beskrivits i tillräcklig mån och att beslutet är tillräckligt*

motiverat". Till detta påstående skall följande anföras: Gällande Upplands Väsby kommun måste en av de största ledningsägarna (Trafikverket) flytta sin kraftledning som en följdåtgärd. Naturskyddsföreningen kan konstatera att Trafikverkets ledningsflytt (Trafikverkets koncessionsansökan) per den 10 november 2025 fortfarande utreds internt av Ei. Central myndighet i frågan kan alltså rätteligen ännu inte ha kunnat leverera erforderliga underlag, bedömningar och kunskaper att ha tillfogats till regeringens kännedom inför regeringens beslut.

Vidare. Ledningsägaren Trafikverket har med hjälp av konsultföretag genomfört samråd, vilka har presenterat en samrådsredogörelse till svarande parter, bl.a. Naturskyddsföreningen. Länsstyrelsen skrev därefter till Trafikverkets utredare den 19 december 2023 att "*Trafikverkets ledningsflytt inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan*". Detta beslut skall tolkas så att Trafikverket (som ett följdföretag) endast ska behöva göra en så kallad "liten MKB", bekostad av Svenska kraftnät där Trafikverket fakturerar Svenska kraftnät för genomförd "liten MKB". Naturskyddsföreningen konstaterar jävsproblematik (såväl tvåinstansjäv som delikatessjäv) där samma konsult (i detta fall företaget SWECO) både genomför utredning av kraftledningsdragnings (bl.a. teknikfrågor) åt Svenska kraftnät som utredningen av en "liten MKB" åt Trafikverket. Förvaltningslag, 2017:900, §16 pkt 3, 4. Trafikverket som ledningsägare har inget intresse att flytta sin ledning och gör det endast som en "serviceåtgärd" åt Svenska kraftnät för att bereda plats för Svenska kraftnät i landskapet. En oberoende analys genomförd av Trafikverket innebär tillämpning av Fyrstegsprincipen enligt myndighetens policy och regleringsbrev, men det görs inte. Det är positivt att utredningsansvariga strävar efter rationella lösningar, kostnadseffektivitet liksom (förenklad) kunskapstransport i processen (minskad byråkrati). Men den utredning som Trafikverkets konsult har gjort på uppdrag åt Svenska kraftnät innehåller grava och allvarliga fel och mot fakta stridande påståenden, varför frågan om oberoende mellan utredande parter aktualiseras. Naturskyddsföreningen ber Högsta förvaltningsdomstolen att ta i bedömningen att viss jävs-problematik föreligger.

Någon samlad bedömning av flytten av de två kraftledningarna har inte redovisats av Ei gällande bl.a. området kring Vaxmyra. Regeringen avsäger sig följaktligen ansvaret angående samlad miljöpåverkan och skriver (s.10): "*Vad gäller andra ledningar, de så kallade följdföretagen, och eventuella verkningar av dem, konstaterar regeringen att tillståndet för de ledningarna, inklusive deras förenlighet med berörda detaljplaner, bedöms inom ramen för respektive koncessionsärende. Regeringen kan inte i detta beslut ge några besked om tillåtligheten hos andra ledningar, utan dessa frågor får prövas i behörig ordning*".

En viktig slutsats är att regeringsbeslutet har en signifikant motsägelse: Först påstår regeringen att "*övriga ledningsflyttar och -raseringar, har beskrivits i tillräcklig mån*" trots att de inte har utretts färdigt och därefter påstår regeringen att de inte kan bedöma "tillåtligheten" hos andra ledningar. Regeringen saknar de facto avgörande tunga underlag för att korrekt bedöma den samlade påverkan från projektet.

Utifrån ovan beskrivet konstaterar Naturskyddsföreningen att Regeringens slutsats strider mot god förvaltningssed (RF 12 kap. 2§). Dessutom ger regeringsbeslutet en potentiellt mycket grumlig och oacceptabel grund för kunskapskravet (MB 2 kap. 2§) gällande vad en verksamhetsutövare såsom Svenska kraftnät kan avkrävas på en plats som t.ex. Upplands Väsby, som dessutom redan drabbats illa av en mängd industriområden och tung infrastruktur. Och där en tätortsnära skog med bl.a. dokumenterat höga naturvärden såsom arter och biotoper som

Sverige har ett internationellt ansvar för blir tydligt negativt påverkad. Att regeringen i detta skede uttrycker att den samlade påverkan från projektet har beskrivits i tillräcklig mån är klandervärt.

6. Det måste finnas åtminstone viss likställighet i regeringens beslut gällande olika parter i målet (RF 1 kap. 9§). Vi finner att så inte är fallet vilket är klandervärt: Vaxmyra odlingslottområde bedöms på ett helt annat sätt visavi Arlandastad i exakt samma fråga och med klart jämförbart innehåll i sak. Resonemanget gällande magnetfält på detaljplaneområdet Arlandastad där människor året runt vistas dagligen (stadigvarande arbetsplatser) måste kunna speglas åtminstone i viss mån gällande Vaxmyra odlingslottområde där människor fritidsmässigt kan vistas dagligen, men endast säsongvis. Till att börja med: Regeringen konstaterar att *0,4 mikrotlesa inte utgör något gränsvärde för vilka magnetfält som kan tillåtas, snarare en slags referens när skyddsåtgärder skulle kunna vara motiverade*. Naturskyddsföreningen kan konstatera att precis som regeringen anför gällande detaljplanerna för Arlanda stad har inte heller detaljplanen för Vaxmyra odlingslottområde några begränsningar för bland annat **i)** vilken storlek på kraftledningar som tillåts, **ii)** absoluta magnetfältsnivåer, samt **iii)** att det i planerna redan framgår upprättade skyddsavstånd för att minska påverkan från magnetiska fält. Precis som för Arlandastads detaljplan gällande stadigvarande arbetsplatser tillåts även i detaljplanen för Vaxmyra odlingslottområde vissa byggnader på (minst) tio meters avstånd från ledningarna. Regeringen skriver vidare angående Arlanda stad att *”den fråga som ytterst blir relevant är om detaljplanen medger att ledningen byggs i samexistens med eventuella byggrätter eller om ledningens uppförande motverkar att byggrätterna kan tas i anspråk.”* I fallet Vaxmyra koloniområde bör tilläggas att kommunen inom ramen för sitt planmonopol (PBL 4 kap. 5, 11, 16 §§) har instiftat detaljplanen och några byggrätter inte står på spel. Dessutom omöjliggör Arlandas NRL-linje (riksintresse Arlanda, inflygningskorridor buller) att Vaxmyra koloniområde via eventuella (rent fiktivt) framtida förändringar i detaljplanen skulle kunna övergå från ett koloniland med en del kolonistugor till ett reguljärt bostadsområde. Det skulle bland annat strida mot miljömålet God bebyggd miljö dessutom försätta kommunen i en rad andra trångmål.

Regeringen skriver i denna fråga att den sammantaget ser *”att det inte finns stöd för Arlandastads uppfattning att magnetfält från den planerade ledningen kommer medföra hinder att utnyttja bolagens fastigheter på detaljplaneenligt sätt. Eventuella inskränkningar i möjligheten att bygga i ledningens närhet är de som framgår av detaljplanen, det vill säga inskränkningar vilka redan gällt sedan tidigare. Regeringen ser inte heller att det finns annat som talar för att den aktuella ledningen inte skulle kunna tillåtas på grund av oförenlighet med berörda detaljplaner”*. Naturskyddsföreningen anser utifrån likställighetsprincipen att precis samma slutsats är rimlig beträffande Vaxmyra odlingslottområde: Ledningsreservatet inom Vaxmyra koloniområde utgör inte juridiskt hinder för uppförande av luftledningar, inte heller kringliggande odlingslotter.

Svenska kraftnäts stamnät utgör numera riksintresse för Totalförsvaret. I området som denna skrivelse berör finns åtminstone två andra riksintressen, Mälaren respektive Skålhamravägen. Att ett odlingslottområde med instiftat ledningsreservat ska utgöra hinder för nya luftledningar så att dessa ska flyttas när inte bl.a. Arlandastads anspråk utgör hinder förstärker graden av regeringens avvikelser från likställighetsprincipen.

7. Regeringen har skyldighet att hushålla med ekonomiska resurser. Att tillåta byggnation av flera gigantiska hörnstolpar (mer än 30 meter höga, på flera platser 15 meter högre än befintlig skog)

ute i orörd naturmark för att bygga en längre ledningssträcka sicksack runt ett koloniland, innebär de facto en signifikant merkostnad än att följa sin rakare och befintliga ledningsgata där fullständig ledningsrätt råder. Några motsägande kalkyler har inte redovisats. Återigen, regeringsbeslutet vilar på ofullständig grund (20, 23 §§ förvaltningslagen 2017:900).

8. Att ta tätortsnära skogs- och ängsmark i anspråk för ny och breddad kraftledningsgata när befintlig sådan finns strider mot miljöbalkens hushållningsprincip (MB 3 kap. 1, 5, 6 §§). Naturskyddsföreningen konstaterar också att det påverkar en rad naturvårdsarter negativt, samt medför gravt negativ landskapspåverkan till men för det rörliga friluftslivet och tillhörande aspekter kring folkhälsa, vilka bara blir viktigare bl.a. då förorten växer [3]. Observera att ett privat koloniområde inte kan hänföras till bedömningsgrunder gällande det rörliga friluftsliv, vilket SvK och Ei gör, även om Naturskyddsföreningen givetvis uppmuntrar till närodlat och lokalproducerat. Vidare försvinner ytterligare en öppen yta inom Arlandas intresseområde för lågflygning, något som regeringsbeslutet överhuvudtaget inte berör. Regeringen skriver att Svenska kraftnäts lösning "tar något mer mark i anspråk än en dragning genom koloniområdet", men det stämmer inte. Regeringen är ordagrant vilseförd när det gäller markintranget av skogs- och ängsmark i Upplands Väsby. Regeringsbeslutet tar stöd från felaktiga och vilseledande uppgifter från Svenska kraftnät gällande att det enbart är 0,35 hektar skog som kommer att avverkas. Om dessutom kantzoner och arbetsområden inom vilket det kommer ske avverkning tas in i beräkningen är ytan påtagligt större. En mängd redan stämplade träd (målnings- och snitsling utförd) kommer att avlägsnas. Naturskyddsföreningen vet dessutom exakta platserna där stolpar och stag i nuläget planeras i berört område.

Naturskyddsföreningen ber återigen att få framföra att det enligt Mb 29 kap 5 § är brottsligt att uppge oriktiga uppgifter eller undanhålla uppgifter som är av betydelse för att myndigheter ska kunna vidta åtgärder till skydd för miljön. Brottslighet i dess egentliga betydelse må så vara, men det är definitivt klandervärt att Svenska kraftnät inte är tydlig med sin omgivningspåverkan. Efter muntlig och skriftlig korrespondens med Svenska kraftnät så sent som den 4 november 2025 bekräftar kraftbolaget också att träden kommer att avlägsnas och avverkning kommer att ske. Det är alltså uppenbart att kraftbolaget inte har angett korrekta uppgifter kring hur mycket av ägoslaget skogsmark (dito ängsmark) inom bl.a. Östra Runbyskogen som ställs om till kraftledningsgata inom vilket ingen skog kommer att tillåtas enbart som en följd av deras koncession. Tillkommer förändringar hos andra ledningsägare som en påtvingad följd.

Gällande naturmiljöerna som kommer att åsamkas skada framhåller istället regeringen Svenska kraftnäts självpåtagna så kallade "försiktighetsåtgärder" i form av att bland annat nyttja arborist för avverkning i gammal kontinuitetsskog bestående av gran. Naturskyddsföreningen känner till att arborist som t.ex. kronreducerar gamla granar som utgör fallrisk mot kraftledning innebär hög risk för spridning av åttatandade granbarkborren. Bevis på detta finns på plats och Naturskyddsföreningen inbjuder varje läsare av denna text att besöka området för att med egna ögon konstatera problematiken med barkborredödad skog nära kraftledningsgatan efter arboriståtgärder. Skogsstyrelsens riskindex beskriver även dessa skogar som riskskogar med hög risk för barkborrespridning. Kraftbolaget kommer att orsaka utslagning av granar, trädod och därmed mycket negativt påverka skyddsvärda och rödlistade arter inom och utanför registrerade biotoper. (Se vidare referens [4], samt **Bilaga 5**).

Regeringen bemöter tyvärr allt detta med att den slutgiltiga sträckningen fastställs i detaljprojektering och hänvisar då till artskyddsförordningen (2007:845). Men som ovan nämnts har länsstyrelsen redan gått kraftbolaget tillmötes och indikationer på t.ex. behov av 12:6 samråd enligt miljöbalken har hittills inte uttalats gällande Östra Runbyskogen och den äldre granskogen: "Länsstyrelsen bedömer att en anpassning av den nya ledningen en aning söderut är att föredra" men sluter sig sedan till att: "Länsstyrelsen delar sökandens bedömning, att om förslagna skyddsåtgärder vidtas, kommer förbuden i artskyddsförordningen inte att utlösas". Det ifrågasätts således att remissinstanser i ett senare skede ska besluta flytta hela Svenska kraftnäts ledningskorridor av hänsyn till den (tätortsnära) naturmiljön eftersom det intresset hittills inte har tillvaratagits i den ordinarie processen där kraftledningskorridoren bedömts och beslutats. Man kan rimligtvis inte hänföra "en aning söderut" liksom diverse aldrig seriöst redovisade "skyddsåtgärder" till att Svenska kraftnäts befintliga ledningsgata ska nyttjas genom området istället för upptagande av en helt ny. Regeringen torde således vara skyldig att beakta den faktiska realiteten i ärendet: Enligt 3 kap. 6 § miljöbalken ska mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter ska särskilt beaktas. Områden som berörs av riksintresse för naturvärden, kulturmiljövärden eller friluftslivet ska skyddas mot skadande intrång.

Slutsats: Naturskyddsföreningen anmodar att frågas tas i djupare beaktning än regeringsbeslutet som hänför till annan (lägre) instans gällande artskyddsförordningen (2007:845). Det är mer lämpligt att göra rätt från början genom att mer objektivt redovisa och analysera erhållna fakta som öppnar för en ny tolkning av vad det faktiskt innebär att anlägga bland annat tre stycken gigantiska hörnstolpar för sicksackbyggnationen runt Vaxmyra i Upplands Väsby.

9. Regeringen skriver (s.6) att "... samförläggning skulle medföra försämrade bygg-och driftsförhållanden för båda ledningsägarna". Men senare (s. 10 f f) konkluderar regeringen att det är gynnsamt att Svenska kraftnät *samförlägger sin ledning med en av Trafikverkets ledningar*. Här uppstår begreppsförvirring och följdfrågor. Först och främst, vilken av Trafikverkets ledningar avser regeringen? För det andra, hur vill regeringen ha det, är det gynnsamt eller inte att samförlägga Trafikverkets ledning med Svenska kraftnäts? Naturskyddsföreningen finner att regeringsbeslutet i detta är otydligt och motsägelsefullt.
10. Naturskyddsföreningen ber slutligen att det överklagade beslutet tills vidare inte ska gälla (inhibition), till dess ovanstående felaktigheter utretts (48 § förvaltningslagen 2017:900). Detta begärs bl.a. eftersom att Svenska kraftnät muntligen har meddelat att de har börjat upphandla entreprenörer och kommer att påbörja trädfällning och avverkning av skog m.m. redan i mitten av januari 2026 (d.v.s. tre månader efter regeringsbeslutet). Naturskyddsföreningen konstaterar att Svenska kraftnät redan genomfört trädstämpling (målade och snitslade träd) i området.

Sammanfattningsvis anser Naturskyddsföreningen att regeringsbeslutet gällande ny kraftledningskorridor mellan Odensala och Överby inte är korrekt bedömt. Beslutet vilar varken på erforderlig juridisk eller kunskapsmässig grund, samt att flera parter inte på ett korrekt sätt bedömt framdragningen av den nya 420 kV ledning mellan Odensala och Överby i Upplands Väsby kommun.

Referenser

[1] Naturvårdsverket (2018): "Tillgången till natur för rekreation minskar i storstadsregionerna, särskilt i de tätortsnära landskapen."

[2] Boverket (2021): "Stadsutveckling medför ofta en successiv minskning av grönytor och naturmark med friluftsvärden."

[3] Impact of viewing vs. not viewing a real forest on physiological and psychological responses in the same setting. Int. J of Env. Research & Public Health, 11, 10883–10901, 2014

[4] Ectomycorrhizal fungal community succession and fragmentation across forest edges nearly three decades postharvest, Plants People Planet, 2024

Bilagor

1. Mats Karströms naturreservatsförslag
2. Detaljplan Vaxmyra
3. "
4. "
5. Prof Dahlbergs och vår utredning

Bilder

1. Översiktlig karta som upptar området som denna skrivelse behandlar
2. Orienterande karta av äldre karaktär. Rikt friluftslivet sedan decennier
3. Kulturgeografisk karta
4. Dagens breda kraftledningsgata i ledningsreservat inom Vaxmyra koloniområde
5. Konsulter och Svenska kraftnät visar på inmätt utsträckning av hörnstolpens ben
6. Hörnstolpe i Östra Runbyskogen. Tillkommer flytten av Trafikverkets ledning ute i skogen
7. Hörnstolpe. Bildkälla: Svenska kraftnät
8. Miljöbild skogsbyn i Östra Runbyskogen som kommer att avverkas vid sicksackbyggnationen
9. Exempel på uppskattad vinteraktivitet i hagmarkerna kring Vaxmyra